ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 27.1.2025 г.
COM(2025) 25 final

2025/0011 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) (ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1) от 13 юли 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Латвия

{SWD(2025) 10 final}

2025/0011 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) (ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1) от 13 юли 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Латвия

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост[1], и по-специално член 20, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) След представянето на националния план за възстановяване и устойчивост (ПВУ) от Латвия на 30 април 2021 г. Комисията предложи своята положителна оценка на Съвета. Съветът одобри положителната оценка със свое решение за изпълнение от 13 юли 2021 г.[2] Посоченото решение за изпълнение на Съвета беше изменено на 8 декември 2023 г.[3]

(2) На 18 декември 2024 г. Латвия отправи мотивирано искане до Комисията да направи предложение за изменение на Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. в съответствие с член 21, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241 с мотива, че ПВУ вече е частично неизпълним поради обективни обстоятелства. На това основание Латвия представи изменен ПВУ.

Изменения съгласно член 21 от Регламент (ЕС) 2021/241

(3) Измененията на ПВУ, представени от Латвия поради обективни обстоятелства, се отнасят до 28 мерки.

(4) Латвия обясни, че са били изменени 10 мерки с цел да се приложат по-добри алтернативи, за да се постигне първоначалната амбиция на мярката. Това се отнася до: цел 4, ключов етап 5a и описанието на мярка 1.1.1.r. (Екологизиране на градската транспортна система на Рига) по компонент 1 (Изменение на климата и устойчивост на околната среда); цел 43, цел 44, ключов етап 44a и описанието на мярка 2.2.1.1.i. (Подкрепа за създаването на центрове за цифрови

[1] ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17.
[2] ST 10157/21 INIT, ST 10157/21 ADD 1.
[3] ST 15569/23 INIT, ST 15569/23 ADD 1.

иновации и регионални звена за контакт), цел 50, цел 51, цел 52 и описанието на мярка 2.2.1.4.i. (Финансови инструменти за улесняване на цифровата трансформация на икономическите оператори), цел 71, цел 72 и описанието на мярка 2.3.2.1.i. (Цифрови умения за гражданите) и ключов етап 74, цел 75, цел 76 и описанието на мярката 2.3.2.2.i. (Развитие на умения и способности в областта на цифровата трансформация на държавното и местното управление) всички по компонент 2 (Цифрова трансформация); ключов етап 115, ключов етап 116, цел 117 и описанието на мярка 3.1.2.1.i. (Мерки за насърчаване на достъпа до обществени услуги и заетостта за хората с увреждания) по компонент 3 (Намаляване на неравенството); цел 193 и цел 194 по мярка 6.2.1.3.i. (Създаване на единен център за обучение за придобиване на квалификация на съдии, съдебни служители, прокурори, помощник-прокурори и специализирани следователи) (междудисциплинарни въпроси), ключов етап 200, цел 201 и описанието на мярка 6.3.1.1.i. (Открита, прозрачна, справедлива и отговорна публична администрация) и ключов етап 202, цел 203 и описанието на мярка 6.3.1.2.i. (Професионализация на публичната администрация и изграждане на административен капацитет и капацитет) всички по компонент 6 (Върховенство на закона); и цел 224 по мярка 7.3.i. (Актуализиране, цифровизиране и гарантиране на електропреносните и разпределителните мрежи) по компонент 7 (REPowerEU). Въз основа на това Латвия поиска да измени горепосочените мерки, включително съответните ключови етапи и цели. Освен това Латвия поиска да отмени цел 4 от мярка 1.1.1.1.i. (Конкурентоспособен железопътен пътнически транспорт в рамките на общата система за обществен транспорт на град Рига) и 5,3 km бърза автобусна транзитна линия по ключов етап 5а по мярка 1.1.1.2.i. (Екологични подобрения на системата за обществен транспорт на град Рига) по компонент 1 (Изменение на климата и устойчивост на околната среда). Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

(5) Латвия обясни, че са били изменени 13 мерки, за да се приложи по-добра алтернатива, за да се намали административната тежест, като същевременно се постигнат целите на мерките. Това се отнася до: описанието на мярка 1.2.1.5.i (Модернизация на електропреносните и разпределителните мрежи) и мярка 1.3.1.r. (Система за управление на бедствия, услуги за адаптиране към изменението на климата, спасителни операции и услуги за бързо реагиране) по компонент 1 (Изменение на климата и устойчивост на околната среда); цели 47, 48 и 49 и описанието на мярка 2.2.1.3.i. (Подкрепа за въвеждането на нови продукти и услуги в бизнеса), ключов етап 57, ключов етап 57а и описанието на мярка 2.3.1.r (Разработване на устойчива и социално отговорна рамка за подкрепа на ученето за възрастни), цел 79 и описанието на мярка 2.3.2.3.i (Преодоляване на цифровото разделение за социално уязвимите учащи и образователните институции) и цел 83 по мярка 2.4.1.2.i. (Разработване на инфраструктура за широколентова мрежа или мрежа с много голям капацитет „последна миля“) всички по компонент 2 (Цифрова трансформация); цел 108 по мярка 3.1.1.6.i. (Закупуване на превозни средства с нулеви емисии за изпълнение на общински функции и свързаните с тях услуги) и описанието на мярка 3.1.2.5.i. (Участие на пазара на труда на безработни, търсещи работа лица и лица, изложени на риск от безработица) и двете по компонент 3 (Намаляване на неравенството); цели 141 и 142 по мярка 4.1.1.3.i. (Подкрепа за укрепване на здравната инфраструктура на доставчиците на вторични амбулаторни услуги) по компонент 4 (Здраве); цел 155, ключов етап 156 и описанието на мярка 5.1.1.1.i.

(Разработване и непрекъснато функциониране на цялостен модел на управление на системата за иновации), ключов етап 160, цел 162 и описанието на мярка 5.2.1.r. (Реформа на висшето образование и високи научни постижения и управление) и цели 164 и 165 и описанието на мярка 5.2.1.1.i. (Безвъзмездни средства за научноизследователска и развойна дейност и консолидиране) всички по компонент5 (Икономическа трансформация и реформа на производителността); и ключов етап 187 и описанието на мярка 6.2.1.1.i. (Създаване на център за иновации в областта на борбата с изпирането на пари с цел подобряване на идентифицирането на изпирането на пари) по компонент 6 (Върховенство на закона). Въз основа на това Латвия поиска да се премахнат ненужната обща информация или процедурните елементи, които не допринасят за постигането на целите на мерките, да се поясни, че някои елементи са свързани с целите или контекста на мерките и да се опростят описанията на мерките или на ключовите етапи и целите, които водят до неоправдана административна тежест за постигане на целите на съответните мерки. Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

(6) Латвия обясни, че две мерки вече не могат да бъдат изпълнени в конкретните срокове, предвидени в първоначалния ПВУ, поради промени в пазарното търсене, като се взема предвид, че броят на получените предложения спрямо очакванията на органите, преди да започнат да отправят поканите, не бе достатъчен. Това засяга цел 63, цел 64 и описанието на мярка 2.3.1.2.i. (Развитие на цифровите умения на предприятията) по компонент 2 (Цифрова трансформация); и цели 122 и 123 и описанието на мярка 3.1.2.3.i. (Устойчивост и непрекъснатост на услугата за дългосрочни социални грижи) по компонент 3 (Намаляване на неравенството). Въз основа на това Латвия поиска да намали нивото на необходимото изпълнение на цел 63 и цел 64 по мярка 2.3.1.2.i. (Развитие на цифровите умения на предприятията). Освен това Латвия поиска да намали нивото на необходимото изпълнение на цели 122 и 123 по мярка 3.1.2.3.i. (Устойчивост и непрекъснатост на услугата за дългосрочни социални грижи). Латвия поиска да измени описанието на мярката и цели 122 и 123, като се намалят броят на договорите, които трябва да бъдат сключени от Централната агенция за финансиране и договаряне, и броят на лицата, на които трябва да се предоставят дългосрочни грижи. Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено. След отмяната на мерки по член 21 на Регламент (ЕС) 2021/241 Латвия поиска да използва ресурсите, освободени в резултат на отмяната на мерките, и да намали нивото на изпълнение с цел да добави три нови мерки и да увеличи нивото на изпълнение на една мярка. Това се отнася до ключов етап 4 и ключов етап 4а по мярка 1.1.1.i. (Подобряване на градската транспортна система на Рига) по компонент 1 (Изменение на климата и устойчивост на околната среда); цел 50 и цел 51 по мярка 2.2.1.4.i. (Финансови инструменти за улесняване на цифровата трансформация на икономическите оператори) по компонент 2 (Цифрова трансформация); ключови етапи 109а и 109б по мярка 3.1.1.7.i. (Заеми за строителните предприемачи за изграждането на жилища с нисък наем) по компонент 3 (Намаляване на неравенството); цел 130а по мярка 3.1.2.6.i. (Улесняване на наличието на техническа помощ) по компонент 3. На тази основа Латвия поиска да увеличи нивото на изпълнение на ключов етап 4, като замести цел 4 с ключов етап 4 и като въведе подписване на договори за новата инвестиция за модернизиране на централната железопътна гара на Рига, както и

да добави ключов етап 4а, за да отрази завършването на строителството по новата инвестиция, добавена във връзка с модернизирането на централната железопътна гара на Рига. Във връзка с това Латвия поиска да увеличи нивото на необходимото изпълнение, като измени описанието на мярка 1.1.1.i. (Подобряване на градската транспортна система на Рига) по компонент 1 (Изменение на климата и устойчивост на околната среда) и добавяне на инвестициите в транспортния сектор за модернизиране на централната железопътна гара на Рига. Освен това Латвия поиска да намали нивото на изпълнението на цел 50 и цел 51 по мярка 2.2.1.4.i. (Финансови инструменти за улесняване на цифровата трансформация на икономическите оператори) по компонент 2 (Цифрова трансформация). Освен това Латвия поиска да добави ключов етап 109а и ключов етап 109б и мярка 3.1.1.7.i. (Заеми за строителните предприемачи за изграждането на жилища с нисък наем) по компонент 3 (Намаляване на неравенството). Мярка 3.1.1.7.i. (Заеми за строителните предприемачи за изграждането на жилища с нисък наем) допринася за постигането на специфична за държавата препоръка 3.2 от 2019 г. за съсредоточаване на свързаната с инвестициите икономическа политика върху предоставянето на жилища на достъпни цени. Освен това тази нова мярка е обоснована поради дългия срок до падежа (30 години) на заемите, малкия размер на мярката (29 милиона евро, което представлява 1,5 % от плана), ограничения капиталов пазар в Латвия, в рамките на който алтернативните източници на финансиране са ограничени за този вид дългосрочни проекти, както и социалната насоченост на мярката, при която дългосрочното финансиране за такива социални мерки е сравнително по-малко, отколкото за мерки в други области на политиката. Освен това Латвия поиска да добави цел 130а и мярка 3.1.2.6.i. (Улесняване на наличието на техническа помощ) по компонент 3 (Намаляване на неравенството).

(7) Комисията счита, че с мотивите, изложени от Латвия, се обосновават измененията съгласно член 21, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 и Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

Разпределение на ключовите етапи и целите

(8) Разпределението на ключовите етапи и целите по траншове следва да бъде изменено с цел да се вземат предвид измененията на плана и примерният график, представен от Латвия.

Корекции на технически грешки

(9) В текста на решението за изпълнение на Съвета бяха открити пет технически грешки, които засягат една цел, един ключов етап и четири мерки по четири компонента. Решението за изпълнение на Съвета следва да бъде изменено, за да се коригират упоменатите технически грешки, които не отразяват съдържанието на ПВУ, представен на Комисията на 30 април 2021 г., както беше договорено между Комисията и Латвия. Тези техническа грешки се отнасят до цел 33 по мярка 2.1.2.1.i. (Централизирани платформи, системи и споделени услуги) по компонент 2 (Цифрова трансформация), ключов етап 94 по мярка 3.1.1.3.i. (Инвестиции в публичната инфраструктура за разработване на промишлени паркове в регионите) по компонент 3 (Намаляване на неравенството) и описанията на следните мерки: мярка 1.2.1.3.i. (Подобряване на общинските сгради и инфраструктура чрез насърчаване на прехода към технологии за

енергия от възобновяеми източници и подобряване на енергийната ефективност) по компонент 1 (Изменение на климата и устойчивост на околната среда), мярка 3.1.1.3.i. (Инвестиции в публичната инфраструктура за разработване на промишлени паркове в регионите) и мярка 3.1.2.4.i. (Синергично развитие на социалните и професионалните рехабилитационни услуги за насърчаване на устойчивостта на хората с функционални увреждания) по компонент 3 (Намаляване на неравенството) и мярка 4.1.1.2.i. (Подкрепа за укрепване на здравната инфраструктура на университетските и регионалните болници) по компонент 4 (Здраве). Упоменатите корекции не засягат изпълнението на съответните мерки.

Оценка на Комисията

(10) Комисията оцени изменения ПВУ спрямо критериите за оценка, определени в член 19, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241.

Ненанасяне на значителни вреди

(11) В съответствие с член 19, параграф 3, буква г) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.4 от приложение V към него се очаква измененият ПВУ да гарантира, че никоя от мерките (рейтинг „А“) за изпълнение на реформите и инвестиционните проекти, включени в този ПВУ, не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета[4] („принцип за ненанасяне на значителни вреди“).

(12) Измененият ПВУ се оценява като съответстващ на принципа за ненанасяне на значителни вреди съгласно техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) и в съответствие с методиката, изложена в техническите насоки, предоставени в известието на Комисията, озаглавено „Технически насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост“. Комисията заключи, че за всички изменени и нови мерки предоставената от Латвия информация доказва спазване на този принцип.

Принос към екологичния преход, включително биологичното разнообразие

(13) В съответствие с член 19, параграф 3, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.5 от приложение V към него измененият ПВУ съдържа мерки, които допринасят в голяма степен (рейтинг „А“) за екологичния преход, включително за биологичното разнообразие, или за преодоляване на предизвикателствата, които произтичат от него. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата възлизат на сума, която представлява 38,14 % от общия размер на разпределените по ПВУ средства и 100 % от общите прогнозни разходи за мерките, включени в главата за REPowerEU, изчислена в съответствие с методиката от приложение VI към Регламент (ЕС) 2021/241. В съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) 2021/241 измененият ПВУ е съобразен с информацията, включена в националния план в областта на енергетиката и климата за периода 2021—2030 г.

[4] Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

(14) След предложеното изменение на ПВУ приносът към целите в областта на климата намаля от 41,51 % преди на 38,14 % понастоящем. Намаляването на приноса към целите в областта на климата отразява отмяната на инвестиция по мярка 1.1.1.1.i. (Инвестиция: конкурентоспособен железопътен пътнически транспорт в рамките на общата система за обществен транспорт на град Рига) по компонент 1 (Изменение на климата и устойчивост на околната среда) и замяната ѝ с нова инвестиция в плана за подпомагане на развитието на мултимодална система на обществен транспорт в Рига, в чиито рамки железопътният пътнически транспорт ще бъде основният вид транспорт. Промяната се състои в отмяна на една инвестиция, при която преди приносът за целите в областта на климата беше 100 %, с нова инвестиция, при която приносът е 40 %.

Оценка на разходите

(15) В съответствие с член 19, параграф 3, буква и) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.9 от приложение V към него обосновката в изменения ПВУ за размера на прогнозните общи разходи по ПВУ е в умерена степен (рейтинг „B“) разумна и реалистична, съответства на принципа за ефективност на разходите и е съизмерима с очакваното въздействие върху националната икономика и обществото.

(16) Информацията за разходите, която Латвия предостави за изменения ПВУ, е подробна и добре обоснована. Освен това Латвия представи отделни документи, включително по-подробни описания на методиката, на която се основават изчисленията на разходите, и обяснения за това как предишните проекти са свързани с прогнозните разходи за новите мерки като документация, както и допълняемостта на финансирането от ЕС, когато е приложимо. Оценката на прогнозните разходи и подкрепящата информация показва, че по-голямата част от разходите за новите мерки са добре обосновани, разумни и реалистични и не включват разходи, обхванати от съществуващо или планирано финансиране от Съюза. Някои елементи на разходите обаче не са изцяло документирани, което води до оценката, че информацията за разходите е ясна в умерена степен, което би оправдало рейтинг „B“. И накрая, размерът на прогнозните общи разходи по ПВУ съответства на принципа за ефективност на разходите и е съизмерим с очакваното въздействие върху националната икономика и обществото.

Положителна оценка

(17) Вследствие на положителната оценка на Комисията по отношение на изменения ПВУ, в която се констатира, че ПВУ отговаря задоволително на критериите за оценка, определени в Регламент (ЕС) 2021/241, в съответствие с член 20, параграф 2 от посочения регламент и приложение V към него следва да се определят реформите и инвестиционните проекти, необходими за изпълнението на изменения ПВУ, съответните ключови етапи, цели и показатели, както и сумата, предоставена от Съюза за изпълнението на изменения ПВУ, под формата на безвъзмездна финансова подкрепа.

Финансово участие

(18) Прогнозните общи разходи на изменения ПВУ на Латвия възлизат на 1 969 244 522 EUR. Тъй като размерът на прогнозните общи разходи по изменения ПВУ е равен на актуализираното максимално финансово участие, налично за Латвия, разпределеното финансово участие, определено в

съответствие с член 20, параграф 4 за изменения ПВУ на Латвия, следва да се равнява на общия размер на максималното финансово участие, налично за изменения ПВУ на Латвия. Тази сума се равнява на 1 969 244 522 EUR.

(19) Решение за изпълнение (ЕС) (ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1) на Съвета от 13 юли 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Латвия следва да бъде съответно изменено. За по-голяма яснота приложението към посоченото решение за изпълнение на Съвета следва да бъде изцяло заменено,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Латвия се изменя, както следва:

1) Член 1 се заменя със следното:

„*Член 1*

Одобряване на оценката на ПВУ

Оценката на изменения ПВУ на Латвия въз основа на критериите, предвидени в член 19, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241, се одобрява. Реформите и инвестиционните проекти в рамките на ПВУ, мерките и графикът за мониторинг и изпълнение на ПВУ, включително съответните ключови етапи и цели, съответните показатели, свързани с изпълнението на предвидените ключови етапи и цели, както и редът и условията за предоставяне на пълен достъп от Комисията до съответните основни данни, са определени в приложението към настоящото решение.“;

2) приложението се заменя с текста, посочен в приложението към настоящото решение.

Член 2
Адресат

Адресат на настоящото решение е Република Латвия.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател